

KULTUR KONST

Utställning.

Foto: Helene Toresdotter

Vy från "Torrlägg Öresund" på Malmö konsthall.

Svunna drömmar och spöken hemsöker Malmö konsthall

"Torrlägg Öresund" på Malmö konsthall tar ett grepp om konstscenen på båda sidor om sundet, inspirerat av en gränslös vision från 1950-talet. Dan Jönsson upplever en diffus men suggestiv apokalyptisk stämning.

"Torrlägg Öresund"

Malmö konsthall. Visas t o m 4/5

● Vass och gåtfull skjuter den upp ur golvet mitt i konsthallens högskepp, Vibe Overgaards "Industrial drifter". Med sina tätt spända trådar förankrade tio meter upp i taket för den tanken till någon mystisk, övergiven radiosändare – ett intryck som spås på av oväsendet från Matilda Tjäders ljudinstallation, där bruset från lokalens eget ventilationssystem förstärks och loopas runt.

Strax där bakom utbreder sig Jessica Olaussons postindustriella skulpturkollage "Ett rum för samling". Ett elektriskt votivljusställ och ett utfläkt garderobsskåp på väggen bildar ett enkelt altare som ramar in av en översvämningsbarriär och högar av sammanpressad, syntetisk fejkaska.

Mycket på en gång, kan tyckas. Men kollisionen mellan dessa disparata laddningar – energiflöden och underströmmar, katastrofer och besvärjelser – utlöser en vag, suggestiv apokalyptisk stämning. Som om vi hamnat i en parallellvärld där den

industriella infrastrukturen rensats på allt estetiskt fluff och bara de råa grundformerna är kvar. Tillsammans med en flämtande, kämpande livsgnista.

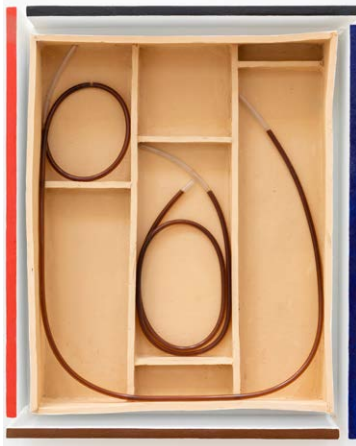
Malmö konsthalls "Torrlägg Öresund" är det senaste i raden av försök att ta ett samlat grepp om konstfältet på båda sidor om sundet (förhandsreportage i DN 5/2). Köpenhamn och Skåne har av uppenbara skäl en historia av gränsöverskridande konstnärliga korsningar och samarbeten – men också av språkförbistring och skilda influenser.

Närheten ska inte överdrivas: danska kopplingar till Tyskland har i kontrast till Sveriges anglosaxiska förbindelser gett en speciell friktion åt konstlivet i regionen, där den befinner sig precis i skarven mellan dessa båda kulturella kontinentalplattor.

Just den dynamiken har också länge gjort det lockande att helt enkelt tänka bort gränsen. För ett av de djärvaste försöken stod Ruben Rausing, Tetra Paks grundare, som i en debattartikel 1953 lanserade idén att helt enkelt dränera Öresund efter

Silas Inoues möglande modell av en "Infrastruktur". Foto: Helene Toresdotter

Formar för "slamkakor" av Andreas Rønholt Schmidt & Sebastian Hedevang, 2021. Foto: Helene Toresdotter

nederländsk modell. "Nya städer," skrev han, skulle "drömmas fram längs nya trafikleder på Sundets till ett blomstrande trädgårdslandskap förvandlade slambotten".

Av de planerna blev förstås intet. Särskilt mycket blev det heller inte av de storvulna förhoppningar som spirade i samband med att bron byggdes. Här på Malmö konsthall blir Rausings idé snarare ett mått på det absurda i den sortens projekt: som om vi hamnat i ett postvisionärt tillstånd, där osynliga flöden av kapital och energi gör vår framtids-horisont alltmer diffus samtidigt som vi oavbrutet hemsöks av det förgångnas spöken.

Här exempelvis hos Sebastian Hedevang och Andreas Rønholt Schmidt, vars formar för så kallade slamkakor återkallar minnet av den föraktade kast av latrintömmare som förr i tiden tog till vara slammet från städernas utsöndringar. Eller i Hanni Kamalys lågmälda minnesmärken över några av de utomeuropeiska migranter som i början av 1900-talet deporterades från Sverige. Här får de sina monument – spröda teckningar i stål liksom räddade ur glömskan precis på utplåningens gräns.

På det hela taget har jag dock svårt att se vart den här utställningen vill komma med sin braskande titel.

Kanske får man ta den för den tomma provokation den är: en kuratorisk darling utställningen aldrig helt förmår förankra men

som tyckts fungera som ett intellektuellt tuggmotstånd. Något för tanken att ta spjärn mot i de konturlösa, lätt dystopiska dimmor där den famlar.

Det har åtminstone det goda med sig att de enskilda verken får gott om utrymme, också när de är som minst påträngande. Som Silas Inoues långsamt möglande modell av en sluten "Infrastruktur", eller Henriette Heises abstrakta, nästan osynliga väggteckningar.

Men det skapar också luft omkring ett verk som Kalle Brolins "Jag är kommen igen", en filmessä som på drygt tjugominuter vecklar ut en associativ tankekarta med den skånska sockerindustrin i centrum. Från betfältens behov av flexibel arbetskraft dras trådarna till fyrtiotalets krigsflyktingar; därifrån till godsherrarnas nazistsympatier och den svenska erövringens etniska rensningar.

Allt hänger ihop, exakt hur är lite oklart. Men det är också det fina med hela denna utställning: just hur den låter denna oklarhet inte bara vara oklar, utan också ringar in den som något av viss betydelse, en i vår tid mer eller mindre given existentiell belägenhet.

Det är en vilshenhet som visserligen tycks politiskt livsfarlig. Men också full av konstnärliga möjligheter.

Dan Jönsson
kultur@dn.se